

Lausunto

30.01.2026

Asia: VN/34767/2025

Luonnos hallituksen esitykseksi ulkomaanopintolaiksi ja ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain muuttamisesta

Lausunnonantajan lausunto

Yleiset huomiot esitysluonnoksesta

Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet kiittää mahdollisuudesta lausua asiassa.

Esityksellä vastataan hallitusohjelman tavoitteisiin sujuvoittaa ulkomaisten tutkintojen tunnustamista osaajapulaan vastaamiseksi. Uusi laki pyrkii järkevöittämään vanhan ulkomaanopintolain päätöksenteon periaatteita ja kriteereitä mahdollistaen sujuvat päätöksentekoprosessit sekä joustavat ja tarkoituksenmukaiset mahdollisuudet osaamisen täydentämiseen tilanteissa, joissa ulkomailla hankittu koulutus eroaa olennaisesti Suomessa tehtävään edellytettävästä koulutuksesta.

Sosnet pitää esitystä uudeksi ulkomaanopintolaiksi sekä ammattipätevyyden tunnustamisesta annettuun lakiin ehdotettuja muutoksia pääosin kannatettavina. Pidämme tärkeänä, että ulkomailla suoritettun koulutuksen ja pätevyyden tunnustamisen prosessi on joustava ja ulkomailla koulutetuilla on mahdollisuus täydentää osaamistaan koko tutkinnon uudelleen suorittamisen sijaan.

Sosnetin näkemyksen mukaan nyt lausunnolla olevaa esitystä tulee tarkastella myös yhdessä Sosiaali- ja terveysministeriössä valmisteilla olevan ammattihenkilölainsäädännön uudistuksen kanssa.

Lausunnonantajan näkemykset koskien ulkomaanopintolakia.

Ei lausuttavaa.

Lausunnonantajan näkemykset ammattipätevyydlain muutoksista.

Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet lausuu pyynnöstä Lupa- ja valvontavirastolle hakijoiden ulkomailla suorittaman koulutuksen vastaavuudesta suomalaiseen sosiaalityön koulutukseen, suosittaa koulutuksissa olevien olennaisten erojen täydentämiseen tarvittavia toimenpiteitä, sekä vastaa sosiaalityön kelpoisuuskokeiden laatimisesta, järjestämisestä ja arvioinnista. Työn pohjalta havaittujen haasteiden perusteella Sosnet ehdottaa myös ammattipätevyyden tunnustamisesta annetun lain 7 §:n korvaaviin toimenpiteisiin lisättäväksi mahdollisuuden suorittaa korvaavana toimenpiteenä kelpoisuuskokeen suorittamisen tai sopeutumisajan sijaan tai lisäksi täydentäviä opintoja.

Nykyisen lainsäädännön puitteissa ammattipätevyyden tunnustamisen prosessissa voidaan huomioida sellaisia Suomessa suoritettuja opintoja, joita hakijat ovat suorittaneet ennen koulutusten vastaavuuksien arvioinnin prosessin aloittamista, mutta ei sellaisia Suomessa suoritettuja opintoja, joita hakija suorittaa vastaavuuden arvioinnin prosessin aikana tai sen jälkeen. Hakija ei siis voi täydentää osaamistaan esimerkiksi osallistumalla opetukseen, joka käsityksemme mukaan tarjoaisi kattavamman tavan oppia. Eri yliopistojen avoimen yliopistojen tarjonnasta löytyisi jo nyt mahdollisuus täydentää tyyppillisesti puuttuvaa osaamista, kuten suomalaisen sosiaalihuollon lainsäädännön tai palvelujärjestelmän tuntemusta, mutta tällä hetkellä hakija ei voi osoittaa osaamistaan näin. Tämä voi asettaa hakijoita epäyhdenvertaiseen asemaan ja on suomalaiseen sosiaalityöntekijän työhön pätevytymisen kannalta epätarkoituksenmukaista. Sosnetin näkemyksen mukaan täydentävien opintojen suorittaminen olisi monissa tapauksissa tarkoituksenmukaisin tapa varmistaa ulkomailla suoritettun koulutuksen ja suomalaisen sosiaalityön koulutuksen välisten olennaisten erojen täydentäminen ja Suomessa sosiaalityöntekijän ammatissa toimiseen parhaiden mahdollisten valmiuksien saavuttaminen.

Ehdotamme siksi, että lain 7 §:ää muutettaisiin esimerkiksi jommallakummalla seuraavista tavoista:

“7 § Korvaavat toimenpiteet

Ammattipätevyyden tunnustamispäätöksessä hakijalle voidaan asettaa vaatimus kelpoisuuskokeen suorittamisesta, osaamisen täydentämisestä opinnoilla tai enintään kolme vuotta kestävästä sopeutumisajasta: 1) jos hakijan saaman koulutuksen sisältö on olennaisesti erilainen kuin vastaavan kansallisen koulutuksen sisältö; 2) jos Suomessa säännelty ammatti käsittää yhtä tai useampaa sellaista säänneltyä ammattitoimintaa, joka ei sisälly vastaavaan ammattiin hakijan kotijäsenvaltiossa, ja jos hakijan saaman koulutuksen sisältö on olennaisesti erilainen kuin vastaavan kansallisen koulutuksen sisältö;”

tai

“7 § Korvaavat toimenpiteet

Ammattipätevyyden tunnustamispäätöksessä hakijalle voidaan asettaa vaatimus osaamisensa täydentämisestä: 1) jos hakijan saaman koulutuksen sisältö on olennaisesti erilainen kuin vastaavan kansallisen koulutuksen sisältö; 2) jos Suomessa säännelty ammatti käsittää yhtä tai useampaa sellaista säänneltyä ammattitoimintaa, joka ei sisälly vastaavaan ammattiin hakijan kotijäsenvaltiossa, ja jos hakijan saaman koulutuksen sisältö on olennaisesti erilainen kuin vastaavan kansallisen koulutuksen sisältö;

Osaamisen täydentämisen voi osoittaa joko suorittamalla kelpoisuuskokeen, täydentäviä opintoja tai enintään kolme vuotta kestävästä sopeutumisajan.”

Fiorentino Vera
Valtakunnallinen sosiaalityön yliopistoverkosto Sosnet